

Delemnebeskrivelse 6.4: Kreft og palliasjon, med vedlegg

Inngår i emne: MED-3600 Medisin år 6

Oppdatert: 28.02.2017

Godkjent av Programstyret for medisin:

Skrevet av: Tone Nordøy, Astrid Dalhaug, Kim Mortensen, Anders Vik, Roy Bremnes, Hege Haugnes, Nina Helbekkmo, Camilla Aune, Audhild Hjalmarssen, Marie Sandvei, Erling Aarsæther, Einar Stikbakke, Ellen B. Pedersen, Fredrik Sund, Kristina Larsby, Christer Johansen og Frida Igland Nissen.

Omfang: 4 uker

Faglig innhold:

Overordnet målsetting for undervisningen i delemnet er å integrere kunnskapen som studentene har ervervet gjennom studiet til et mer helhetlig syn på kreft og palliasjon.

Studentene skal ha forståelse for det å bli rammet av kreft, samt være klar over kommunikasjonsutfordringer som kan komme i kontakt med pasienter som får en kreftdiagnose, og det å være alvorlig syk med mulig kort forventet levetid.

Studentene skal få innsikt i hvor viktig en tverrfaglig tilnærming er for diagnostikk og behandling av kreftpasienter, og kunne hovedprinsipper for behandling i kurativ- og palliativ setting.

De skal være klar over viktigheten av god samhandling mellom primær- og spesialisthelsetjenesten, både ved utredning og i oppfølging av kreftpasienten.

Fokus i undervisningen i delemnet vil være at studentene skal lære klinisk resonering, ta beslutninger og tåle usikkerhet framfor ulike "diagnostiserings- og behandlingsoppskrifter". Vi vil tilstrebe pasientkontakt, tverrprofesjonell undervisning og individuell oppfølging og feedback til studentene.

Det forutsettes at studenten er kjent med tidligere undervisning og læringsutbytte. Undervisningen bygger på kunnskap fra humanbiologi, samfunnsmedisin og klinisk medisin fra de fem første årene av legestudiet. Vi vil komme innom tidligere tematiske områder, men nå tilstrebe en bredere, dypere og mer integrert klinisk forståelse samt dekke nye tema.

Viser til side 10 og 11 i dokumentet, der det foreligger en oversikt over undervisning i onkologi tidligere i studiet.

Kliniske problemstillinger (se liste over kliniske problemstillinger i studiet)

5. Desorientering/forvirring	59. Blod i avføringen	79. Blod i urin
12. Stress/krisereaksjon	60. Blodig oppkast	80. Dysuri
14. Trøtthet	61. Buksmerter	83. Hyppig vannlatning/nokturi
15. Angst/uro	62. Utspilt buk	85. Dehydrering
16. Hodepine	63. Diare	90. Unormal vaginal blødning
21. Langvarig smerte	64. Gulsott	91. Bekkensmerter
46. Utmattelse	66. Oppkast/kvalme	94. Hevelse i testikkel/pung

47. Redusert allmenntilstand	67. Resistens i buken	95. Kul i brystet
48. Tung pust	68. Endrede avføringsvaner	96. Nedsatt kraft/kraftsvikt
50. Blodig ekspektorat	70. Vekttap	97. Unormal/ustødig gange
52. Heshet	73. Økt svetting	99. Smerte i nakke/skulder/rygg
54. Pustebesvær	77. Økt serum kalsium	103. Hudtumores /dyspigmentering
57. Anorektal smerte	78. Legemiddeleffekt	113. Døende pasient

Læringsutbytte:

Ved avsluttet delemne skal studenten:

- Kjenne til forekomsten av de hyppigste kreftsykdommer som lunge-, bryst- prostata-, tykk- og endetarmskreft, samt screeningens betydning for kreft i livmorhals, bryst og prostatakreft.
- Kjenne til andre krefttyper som det kan bli aktuelt å screene for, som for eksempel tykktarm- og lungekreft.
- Kunne forklare prinsippene for de viktigste kreftforebyggende tiltak som samfunnet og det enkelte individ kan gjennomføre.
- Ha kjennskap til betydningen av genetisk betinget kreft i befolkningen og vite hvordan pasienter med arvelig kreft og deres slektninger håndteres.
- Kjenne til konsekvensen av en aldrende befolkning for forekomst og behandling av ulike kreftsykdommer.
- Kjenne til de vanligste symptomer på kreft inkludert alarmsymptomer, og vite at ved de fleste kreftsykdommer er tidlig diagnostikk avgjørende for prognose.
- Ved mistanke om kreft, kunne administrere en rasjonell utredning i samspill mellom allmennlege og sykehus. Ha kjennskap til pakkeforløp for kreft.
- Kjenne til de viktigste øyeblikkelig-hjelp situasjoner hos kreftpasienter og hvordan de skal håndteres, ex: nøytrofen feber, anemi, blødning, hyperkalsemi, truende tverrsnittslesjon.
- Ha kunnskap om diagnostikk samt multimodal kurativ- og palliativ kreftbehandling (kirurgi, medikamentell kreftbehandling, strålebehandling) og prognose av de vanligste kreftsykdommer som lunge-, bryst-, prostata- og tykk/endetarmskreft.
- ha kunnskap om kreftsykdommer der kurativ behandling i dag er mulig ved utbredt sykdom som leukemi, lymfom og testikkel kreft.
- Vite at fremskritt innen kreftforskning gjør at behandlingsmål (kurativ eller palliativ) ved ulike kreftformer er i kontinuerlig endring.
- Kunne grunnleggende prinsipper for symptomlindring og smertebehandling ved kreftsykdom og annen alvorlig sykdom som KOLS og hjertesvikt.
- Kjenne til strålebehandlingens rolle ved smertebehandling.
- Ha tilegnet seg kunnskaper om hvilke aspekter man legger vekt på i omsorgen av kreftpasienten i forskjellige stadier av sykdommen. Kjenne til betydningen av god omsorg og lindrende behandling mot slutten av livet.
- Kunne forklare den enkelte pasient og pårørende prinsipper, målsetning og praktisk gjennomføring av kirurgi, medikamentell kreftbehandling og strålebehandling. Kunne informere om de vanligste akutte bivirkninger og sen effekter etter behandling.
- Kunne ivareta pasientens rett til å delta i beslutninger (samvalg) vedrørende egen sykdom og behandling.
- Være klar over og kunne drøfte etiske problemstillinger som kommer opp i forbindelse med alvorlig sykdom: kommunikasjon (for mye og for lite, sannhetskrav i informasjonen, informasjon om prognose), bruk av kostbar kreftbehandling som ikke dekkes av det offentlige, eksperimentell behandling, bruk av alternativ behandling, unngå overbehandling, korrekt avslutning av tumorrettet behandling.

Undervisning og arbeidsform:

Praktisk klinisk undervisning: Aktuelle arenaer er poliklinikk, dagpost, utredningspoliklinikk, palliativt team, sengepost, operasjon, BDS (brystdiagnostisk senter), MDT (tverrfaglig kreft) møter, sykehjem, i hjemmet til pasienten og følge kreftsykepleier (sykehus, kommune).

Seminarer (kl.12.30-14.30): I stor grad er basert på case eller kasuistikker.

Student seminar (torsdag eller fredag); kl.12.30-14.30; Tre studenter har ansvar for region hvor de presenterer pasienter fra uka som har gått. Pasient er evt. tilstede på deler av seminaret. Flere lærere tilstede f.eks; kirurg/ gyn.onkolog/ onkolog/ hematolog/ lungelege/kardiolog og allmennlege (evt. på video). Minimum en etisk utfordring skal drøftes i seminaret, og kommunikasjonsutfordringer skal belyses (se PROFKOM).

Sum timeplanfestet aktivitet pr. uke: Seminarer 8-10 timer pr. uke. I tillegg 2-3 stasjoner med klinisk undervisning, som vil utgjøre max 24 timer pr. student.

INTERSIM: Sepsis

Arbeidskrav:

Hver student skal ha gjennomført

Minst 4 «kliniske notat»: Poliklinisk notat/forberedelse til MDT-møte/

innkomstjournal/refleksjonsnotat innen palliasjon på 1 side (minst 2 skal være poliklinisk notat)

1 prøveeksamen

1 forberedelse til student seminar

Praksis:

Se timeplan for Tromsø, Bodø og Hammerfest over undervisning og arbeidsform i vedlegg.

Anbefalte læringsressurser:

- Kåresen, R og Wist, E red.; Kreftsykdommer. En basisbok for helsepersonell. 2012.
- Dahl O, Lehne G, Christoffersen T (red.): Medikamentell kreftbehandling. Cytostatikaboken. 8. Utgave, 2016
- Cassidy J: Oxford handbook of oncology. Oxford Medical Handbooks 2015
- Vogel WH: Advanced Practice Oncology and palliative care guidelines. 2015
- Practical clinical Oncology. Online UB, UiT
- [www. oncolex.no](http://www.oncolex.no)
- Håndbok i Lindrende behandling, Lindring i Nord, 2012.
https://unn.no/documents/handbok_lindrende_behandling (online)
- Kaasa, Stein og Loge, Jon Håvard (red.); Nordisk lærebok i palliativ medisin. 3.utgave. 2016
- Nasjonale handlingsprogrammer for de ulike kreftsykdommer samt palliasjon, utgitt av Helsedirektoratet (online, Helsedirektoratet.no).
- DeVita, Hellmann, and Rosenberg: Cancer, principles and practice of oncology. 9th edition.
- Perez and Brady's principles and practice of radiation oncology. 6th edition. (online, UB, UiT)

Seminarundervisningen, uke for uke

Uke 1: Gastro-gyn kreft

Introduksjonstid: Mandag v/onkolog. Presentasjon av delemne 6.4.

Læringsmål: 1. Forekomst av kreft i Norge. 5 års overlevelse. Dødelighet.

2. Kreft med kurativt vs palliativt behandlingsmål. «Krefthistorien» presenteres.

3. Definisjon av begrep som adjuvant, neoadjuvant, multimodal m.fl.

Seminar 1 DYSFAGI

Tirsdag v/onkolog og evt. kirurg.

Case: Dysfagi. I tillegg til at diagnostisering og behandling av kreft i øvre GI diskuteres, vil problemstillinger som ernæring, kakeksi, kvalme, ascites, obstruksjon av galle/tarm belyses.

Læringsmål:

1. Kjenne til de vanligste symptomene ved kreft i øvre GI (magesekk, spiserør, bukspyttkjertel), de viktigste differensialdiagnosene og aktuell utredning.
2. Kunne prinsippene for behandling av kreft i øvre GI, kirurgi (inkludert stenting), stråling og medikamentell behandling og prognose.
3. Kjenne til seneffekter etter kirurgisk behandling som dumping, malabsorpsjon og endringer i livsstil i forhold til næringsinntak/svelgfunksjon.
4. Kunne drøfte de etiske problemstillingene knyttet til ernæringsbehandling hos pasienter med alvorlig kreftsykdom
5. Kjenne til symptomlindring ved kvalme, ascites, kakeksi, obstruksjon av galle/tarm.

Seminar 2 TARMKREFT

Onsdag v/ kirurg og evt. onkolog.

Case: Blod i avføring. I tillegg til diagnostisering og behandling av kreft i tarm diskuteres, vil fokus på oppfølging og sen effekter etter kreftbehandling være sentralt.

Læringsmål:

1. Kjenne til epidemiologi ved tarmkreft.
2. Ha kunnskap om utredning ved og aktuelle differensialdiagnoser ved blod i avføringen og kjenne til andre symptomer med tarmkreft.
3. Kunne prinsippene for behandling av tarmkreft inkludert kirurgi, medikamentell behandling og stråling.
4. Kjenne prinsippene for oppfølging etter kurativ behandling av tarmkreft
5. Kjenne til symptomer ved og etter og konsekvenser av behandling av tarmkreft, inkludert inkontinens, seksualitet, smerter, stomi.
6. Kjenne til betydningen av arvelig kreft og screening for tarmkreft.

Seminar 3 GYN.KREFT

Torsdag v/gyn.onkolog.

«Seminalet vil gjennomgå flere pasientkasuistikker for å belyse symptomer og tegn på gynekologisk kreft. Utredning, behandling, seneffekter og prognose vil diskuteres»

Læringsmål:

1. Kjenne til epidemiologi ved gynekologisk kreft
2. Kjenne til screenings betydning for livmorhalskreft og rasjonalet for screeningen inkludert forstadier til livmorhalskreft.
3. Kunne utføre en gynekologisk undersøkelse.
4. Kjenne til forstadier til gynekologisk kreft som dysplasi i vulva, vagina og cervix og endometriehyperplasi. Videre bør studenten kjenne til symptomer og behandling av disse forstadiene.
5. Kjenne til de vanligste typene gynekologiske kreft (endometrie-, ovarial-, cervix- og vulvacancer) med tanke på insidens, etiologiske faktorer, symptomer, stadieinndeling og prognose.
6. Kjenne til behandlingsprinsipper for de ulike typene gynekologisk kreft.
7. Kjenne til vanlige seneffekter etter behandling for gynekologisk kreft.
8. Kjenne til arvelige former for gynekologisk kreft.

STUDENTSEMINAR: Fredag v/ studenter, samt gastrokirurg, gyn.onk, allmennlege, onkolog og evt. palliasjonslege.

Bygger videre på pasienter studentene har møtt i lørdag. Utfordringer ved oppfølging av pasientgruppen «gastro-gynkreft» i allmennpraksis. Senvirkninger etter behandling. Symptomlindring ved metastatisk sykdom. Prognose.

Etisk/kommunikasjons utfordring: Hvor lenge skal vi behandle? Skal vi behandle?

Uke 2: Hematologisk kreft - lymfom

Seminar 1 PRAKTISK CYTOSTATIKA OG MEDIKAMENTELL KREFTBEHANDLING

Mandag v/onkolog.

Læringsmål:

1. Kunne angi kriterier for behandlingseffekt (respons) av cellegift og hvorfor disse er viktige i den praktiske behandlingen.
2. Kjenne til rutiner for rekvirering av cellegiftkur, kontroll av kur og praktiske forhold rundt innleggelse av venflon og infusjon av cellegift.
3. Vite hvorfor hematologisk kontroll før og etter kurer er viktig og om hvilke risikoer man løper.
4. Kjenne til stoffer som gir risiko for vevsskade ved ekstravasering, hvordan dette kan unngås og hvilke tiltak som må settes i verk ved ekstravasering av vevstoksisk substans.
5. Være i stand til å administrere cellegiftkur på bakgrunn av standardiserte kurskjemaer.
6. Kunne tilegne seg informasjon og bistå kreftsykepleier ved behandling med annen medikamentell kreftbehandling som for eksempel immunterapi.

Seminar 2 HEMATOLOGISK KREFT OG KOMPLIKASJONER.

Tirsdag v/hematolog. Tema belyses med kasuistikker.

Læringsmål:

1. Kjenne til epidemiologien ved de vanligste maligne blodsjukdommene.
2. Kunnskap om hvilke symptomer, tegn og eventuelt laboratoriesvar som gir mistanke om malign blodsjukdom.
3. Kunnskap om henvisningsrutiner og hvilke sykdommer/symptombilder som krever umiddelbar innleggelse i sykehus.
4. Kjenne til utredning og behandling (prinsipper) ved maligne blodsjukdommer.

5. Kunnskap om komplikasjoner ved beinmargssvikt som anemi, neutropen feber/sepsis og blødning og aktuelle differensialdiagnoser ved cytopeni i en eller flere cellelinjer. Kunne utføre diagnostikk og behandling ved disse tilstandene.
6. Kjennskap til forekomst av trombose/emboli ved kreftsykdom og kunnskap om diagnostikk og behandling.
7. Kunnskap om hyperkalsemi – årsaker, symptomer og behandling.
8. Kjenne til oppfølging av pasienter med malign blodsykdom i allmennpraksis.

Seminar 3: Del 1: LYMFOM OG SENBIVIRKNINGER Del 2: KREFT MED UKJENT ORIGO.

Onsdag v/onkolog. Tema belyses med kasuistikker.

Læringsmål:

1. Kjenne til de vanligst undergruppene av lymfekreft som Hodgkin og non-Hodgkin s lymfom, og indolent og aggressivt non-Hodgkins lymfom.
2. Kjenne til utredning, diagnostikk og behandling (prinsipper) av lymfom og ha kunnskap om prognose ved dagens behandling.
3. Kunnskap om komplikasjoner under behandling (se seminar hematologi).
4. Kjenne til seneffekter etter behandling som fatigue, sekundær kreft, immunsvikt, hjertesykdom, mfl.
5. Kjenne til kreft med ukjent origo. Fordeling adenocarcinom, plateepitelcarcinom, lite differensiert carcinom.
6. Kjenne til utredning, behandling og prognose ved kreft med ukjent origo.

STUDENTSEMINAR

Torsdag eller fredag v/studenter, hematolog, allmennlege og onkolog.

Bygger videre på pasienter studentene har møtt ila uka. Fokus på pasienter med akutte komplikasjoner ved hematologisk kreft/lymfom som nøytrophen infeksjon, blødning, anemi, hypercalcemi. Håndtering i og utenfor sykehus.

Til orientering: Ila 6te året INTERSIM undervisning med «SEPSIS»

Læringsmål: Se under seminar: Hematologisk kreft.

Etisk utfordring/ kommunikasjonsutfordring: Eksperimentell behandling, kostbar kreftbehandling som ikke dekkes av det offentlige, henvisning til «second opinion», alternativ behandling.

Uke 3: Uro-bryst kreft

Seminar 1 KREFT I NYRE-/URINVEIER

Mandag v/urolog

Case: 1 Hematuri. Case 2: Obstruksjon av urinveier.

Diskusjon om utredning og behandling av kreft i nyre-urinveier. Inkluderer også symptomlindring ved utbredt sykdom.

Læringsmål:

1. Kjenne til prinsipper for utredning av hematuri og de vanligste årsakene til hematuri
2. Kunne håndtere akutt urinretensjon prehospitalt (legge kateter) og kjenne til prinsipper for videre utredning
3. Kjenne til utredning og behandling av de vanligste kreftformene i nyrer og urinveier

4. Ha kunnskap om symptomlindring ved utbredt sykdom inkludert smerte, urinretensjon, avlastning av urinveier ved obstruksjon og nyresvikt.

Seminar 2 BRYSTKREFT

Tirsdag v/ brystkirurg og onkolog.

Case: Brystkreft. Bygger videre på case fra første studieår, samt «MDT møte, brystkreft» i internasjonalt semester, med fokus på utredning og multimodal behandling, samt oppfølging etter avsluttet behandling.

Læringsmål:

1. Kjenne til forekomst og symptomer ved brystkreft.
2. Kjenne til screening ved brystkreft og formidle råd om dette til pasienter.
3. Kjenne til arvelig brystkreft.
4. Kunnskap om henvisning og utredning (trippel diagnostikk) ved mistanke om brystkreft, inkludert pakkeforløp.
5. Kjenne til prinsipper for multimodal behandling og oppfølging av brystkreft, inkludert kirurgi, medikamentell behandling, strålebehandling og rekonstruktiv behandling.
6. Kunne beskrive mulige seneffekter etter behandling for brystkreft.

Seminar 3 TESTIKKELKREFT , TVERRSNITTSLESJON OG SENEFFEKTER ETTER KREFTBEHANDLING

Onsdag ved onkolog.

Case 1: Ca testis. Case 2: Tverrsnittlesjon. Case 3: Seneffekter etter behandling av urologisk kreft.

Læringsmål:

1. Kjenne til epidemiologi ved cancer testis
2. Kunnskap om utredning ved mistanke om cancer testis, inklusive pakkeforløp
3. Kjenne til prinsipper for behandling og oppfølging av menn med cancer testis
4. Kunnskap om symptomer, utredning og behandling ved truende tverrsnittlesjon. Steroider, stråleterapi og vurdere nevrokirurgi.
5. Kjenne til seneffekter etter behandling for testikkel- og prostatakreft. Kunne igangsette utredning ved mistanke om mulige seneffekter, samt kjenne til rutiner for henvisning til spesialisthelsetjenesten.

STUDENTSEMINAR

Fredag v/ studenter, urolog, onkolog og allmennlege.

Tema: Ca.prostata. Utredning og behandling fra A til Å.

Kommunikasjonsutfordring: Samvalg

Læringsmål:

1. Kunnskap om epidemiologi, forekomst og symptomer ved prostatakreft.
2. Kunnskap om utredning ved mistanke om prostatakreft, inklusiv pakkeforløp.
3. Kjenne til prognostiske faktorer.
4. Kunnskap om prinsipper for kurativ behandling som stråleterapi, kirurgi og «active surveillance».
5. Kjenne til fordeler og ulemper ved ulike behandlingsvalg og kunne diskutere dette med pasienten. Kjenne til «mine behandlingsvalg» på Helse Norge.

6. Kjenne til behandlingsmuligheter ved metastatisk sykdom.

Uke 4: Lunge- palliasjon

Seminar 1 STRÅLEBEHANDLING

Mandag v/onkolog

Stråleseminar belyst ved kasuistikker+ ½ times omvisning på stråleenheten v/onkolog.

Læringsmål:

1. Stråleterapi som kurativ behandling. Kasuistikker. CT-doseplan. Gjennomgang av strålefelt.
2. Stråleterapi som lindrende behandling. Belyses ved kasuistikker og gjennomgang av strålefelt.
3. Hvilke bivirkninger kan stråleterapi gi?
4. Fraksjonering og behandlingsopplegg, forskjell ved kurativ og palliativt behandlingsmål.

Seminar 2 SMERTEBEHANDLING

Tirsdag v/onkolog/palliasjonslege

Case: Smertebehandling.

Læringsmål:

1. Kunnskap om hva som forårsaker smerter hos kreftpasienter.
2. Kjenne til basal smertefysiologi.
3. Kunnskap om ulike analgetika, effekt og bivirkninger. Kjennskap til smertetrappen.
4. Kjenne til strålebehandling som god smertebehandling.
5. Kunne starte og trappe opp medikamentell smertebehandling.

Seminar 3 LUNGEKREFT

Mandag v/lungelege/onkolog

Case: Lungekreft.

Læringsmål:

1. Kunnskap om risikofaktorer ved lungekreft, spesielt tobakk. Kjenne til røykeavvenningsprogram og kommunisere med pasienten om dette.
2. Kunnskap om forekomst av og symptomer ved lungekreft.
3. Kunnskap om henvisning og utredning ved lungekreft. Pakkeforløp.
4. Kunnskap om hovedprinsipper ved behandling av lokalisert og utbredt lungekreft: kirurgi, stråling og medikamentell kreftbehandling. Kjenne til prognose.
5. Kjenne til symptomlindring og behandling ved hjernemetastaser, pleuravæske og vena cava superior syndrom.

Seminar 4 PALLIASJON

Torsdag: Baseres på kasuistikker fra de ulike pasientgruppene. (3 x 45 min)

Del 1: Symptomlindring av pasienter med lungekreft og alvorlig KOLS v/lungelege.

Del 2: Symptomlindring av pasienter med alvorlig hjertesvikt v/Kardiolog.

Del 3: Terminalfasen v/ onkolog/palliasjonslege.

Læringsmål

1. Symptomlindring v/lungekreft og KOLS v/ lungelege
2. Symptomlindring v/hjertesvikt v/kardiolog
3. Kjenne til symptomer hos pasienter med kort forventet levetid og bidra til å legge forhold til rette for at pasienten kan dø der han/hun ønsker. Kjennskap til lindring av symptomer som smerter, dyspnoe, uro.

STUDENTSEMINAR

Fredag: Ved studenter med kreftsykepleier, lungelege, allmennlege, onkolog/ palliasjonslege. Baseres på pasienter studentene har vært i kontakt med ila uka.

«Samhandling om pasienter i palliativ fase av sykdomsforløp»

Forslag til etisk/kommunikasjons utfordring: Informasjon til pårørende og spesielt barn.

Læringsmål: Inngår i tidligere seminarer.

Undervisning i 6te studieår, utover delemne "Kreft- palliasjon"

- Kommunikasjonsseminar (1/2 dagsseminar, kullet delt i grupper)
- Medikamentell kreftbehandling (oversikt) 2 timer (bl.a bruke beh. av melanom som eksempel)
- Kreftpasienters bruk alternativ behandling, 1 time.

Læringsmål:

1. Beskrivelse av lovverket – hvordan skal vi som helsearbeidere forholde oss til alternative behandlere?
2. Fokus på mulige interaksjoner mellom alternativ behandling og allerede påbegynt "skolemedisinsk" behandling.
3. Vedr. kommunikasjonsseminar, se eget skriv.

NB! For kull 2013 (6te års studenter fra høsten 2017) vil dobbelttime om brystkreft som fra høst 2016 er flyttet over til internasjonalt semester i 4de studieår måtte inngå i 3 ukers undervisningsbolk høst 2017. Tilsvarende en time om smertebehandling av kreftpasienter.

Oversikt over undervisning om kreft og palliasjon gitt tidligere i studiet

1. året

- Delemne 1.5: Gener, celleproliferasjon og kreft.
 - Hva er kreft? (H. S. Haugnes) 1 t
 - Kreft diagnostikk ved patologisk avdeling 1 t
 - Cancergenetikk 2 t
 - Ioniserende stråling, DNA og proliferasjon
 - Humane virus og kreft (Ugo Moens) 1 t
 - Medikamentell kreftbehandling (Tom Dønnem) 1 t
 - Case: Brystkreft

2. året

- Delemne 2.1 Viten
 - Screening for å forebygge kreft (lunge-, tarm-, bryst- og livmorhalskreft)

3. året

- Delemne 3.2 Respirasjon
- Lungekreft (forelesning)
- Delemne 3.4 Nyre
 - Nyrekreft 1 t
 - Testikkel kreft 1 t
 - Blærekreft 1 t
 - Prostatakreft 1 t
 - Case: Prostatakreft
- Delemne 3.5 Hematologi
 - Lymfekreft
 - Kroniske lymfoide leukemier
 - Akutt leuemi
 - Pediatrisk leukemi (litt om ALL)
 - Myeloproliferative sykdommer 2 timer
 - Case "mann med hevelse på halsen" (om leukemi og lymfom) og case "Høy senkning" (myelomatose)
- Delemne 3.6 Endokrinologi
 - Hypofysetumores
 - Insidentalom
- Delemne 3.7 Gastro
 - Kreft i magesekk og spiserør
 - Kreft i tykk- og endetarm
 - Case: Underernæring

4. året

- Delemne 4.3 Gynekologi
 - Avansert gynekologisk kirurgi, forelesning 2t
 - Bekken tumores, benigne og maligne bl.a. corpus, cervix og ovarialcancer, forelesning 4 t
 - Unormal uterin blødning, Forelesning 1 t
 - Case "Vaginal blødning" (omhandler bl.a. cervix cytologi og dysplasiforandringer på cervix, cervixcancer, postmenopausal blødning med endometriehyperplasi/endometriecancer, ovarialcancer)
 - Brystkreft, MDT møte 2 t (fra 2016)
 - Smertebehandling av kreftpasienter 1 t (fra 2017)
- Delemne 4.6 Sanser og nervesystem
 - ØNH i allmennpraksis – luftveisinfeksjoner, ØNH kreftdiagn, behandling og palliasjon (Bjerkli og Pedersen) 1 t
 - Nevrokirurgi – tumor cerebri (T. Vorren, K. Myrmel, J. Gjernes Isaksen) 3 t
- Delemne 4.7 Hud
 - Benigne, premaligne og maligne hudtumores (Lars Kåre Dotterud)
- Delemne 4.10 Primærmedisin
 - Oppfølging av pasienter med kreft (Unni Ringberg og May-Lill Johansen)
 - Kan det være kreft? (Knut A. Holtedal)

FORSLAG TIL KLINISK TJENESTE I TROMSØ I FORBINDELSE MED SEMINARER:

Obligatorisk krav spesifikt for gastro uka: Student deltar på et gastro MDT møte (øvre eller nedre) og møter pasienter i forkant eller etter møte for journal opptak. Studenten skal legge fram /presentere pasienten på MDT møte

Uro-bryst uka: Forslag til klinisk tjeneste

1. Utrednings-poliklinikken. Ca. 50% av pasientene har kreftrelaterte symptomer
 2. SKUP-poliklinikk: 2-5 pasienter 1 dag annenhver uke. Dette er pasienter som nylig har fått påvist cancer prostata og som kommer inn for journalskriving før planlagt kirurgi
 3. BDS (brystdiagnostisk senter)
 4. Kreftpoliklinikk, hver torsdag. Kontroller, kun kreftpasienter, mye cancer prostata pasienter
- I tillegg forslag om å delta på en prostatektomi. Det gjøres RALP ons/tors/fred i partallsuker, samt fredager i oddetallsuker. 1-2 inngrep per dag

Lunge-palliasjons uka: Forslag til klinisk tjeneste

Lungepoliklinikken- kontroller
Sengepost (2 grupper), Palliativt team
Kreftenheten på lungeavdelingen